

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2536/2022
11.04.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Димитрије Вукомановић, адвокат из ..., против туженог Центра за културу ..., чији је законски заступник Градско правобранилаштво Пожаревац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Пожаревцу Гж 82/21 (2019) од 20.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 11.04.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Пожаревцу Гж 82/21 (2019) од 20.05.2021. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 416/20 од 11.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му због учињене дискриминације исплати износ од 50.000,00 динара на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права личности са законском затезном каматом од 08.12.2020. године, као дана пресуђења, до коначне исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 79.500,00 динара.

Решењем Вишег суда у Пожаревцу Гж 82/21 (2019) од 20.05.2021. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке и одбачена тужба тужиоца за накнаду нематеријалне штете. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке, тако што је тужилац обавезан да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 61.500,00 динара.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из чије садржине произлази да исто побија због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је благовремено поднео одговор на ревизију.

Испитујући решење донето у другом степену у смислу члана 420. у вези са чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог. У претходно окончаној парници поводом узбуњивања, коју је тужилац водио против туженог донета је пресуда Вишег суда у Пожаревцу П-уз 2/17 (2016) од 18.01.2018. године, којом је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је директор туженог Центра за културу ..., предузео штетну радњу у вези са узбуњивањем на тај начин што је, дана 05.07.2016. године, упутио предлог Скупштини града Пожаревца, који није у складу са Законом о култури, на основу којег је скупштина на седници 08.07.2016. године донела решење о разрешењу и именовању члана управног одбора (из реда запослених) Центра за културу ... и у овај орган именовала ББ и ВВ, који су предложени од синдикалне организације Центра за културу, док тужилац АА, предложен од АСНС, није био увршћен у списак кандидата и тако дискриминисан у стицању својства члана Управног одбора Центра за културу ... Наведена пресуда била је преиначена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж-уз 1/18 од 22.03.2018. године, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца. Међутим, пресудом Врховног касационог суда Рев-уз 4/2018 од 19.09.2018. године, преиначена је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу, тако што је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Пожаревцу П-уз 2/17 (2016) од 18.01.2018. године. Штетна радња у вези са узбуњивањем састојала се у томе што је директор туженог, након пријема предлога за чланове управног и надзорног одбора Центра за културу од стране два синдиката, само синдикалној организацији чији је тужилац члан - АСНС, наложио да предложи кандидате из реда носилаца делатности, а не и другој синдикалној организацији, која је у време предлагања кандидата имала у свом чланству само једног носиоца програмске делатности. Оваквим поступањем директора туженог, који је наложио само тужиоцевом синдикату да предложи другог кандидата уместо тужиоца, а не и другом синдикату, тужиоцу је повређено право да буде биран за члана надзорног одбора, односно исти је стављен у неповољнији положај у односу на друге запослене, тј. друге кандидате, те је тужиоцу у том поступку пружена судска заштита у смислу члана 23. став 1. Закона о заштити узбуњивача. Пресуда Вишег суда у Пожаревцу објављена је у јавном гласилу, недељном листу „Реч народа“ из Пожаревца о трошку туженог. Решењем туженог од 11.12.2017. године тужиоцу је отказан Уговор о раду од 12.12.2014. године због престанка потребе за његовим радом. Према закључку Извршног одбора Скупштине општине Пожаревац од 12.02.2004. године, право на накнаду за учествовање на седницама имају само чланови управног одбора који нису запослени у јавном предузећу, односно установи.

Тужилац је у овој парници тужбом од 31.01.2019. године истакао тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због душевних болова услед повреде права личности и материјалне штете у виду измакле добити и будуће материјалне штете због неисплаћених накнада за рад на седницама. Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 81/19 од 29.01.2020. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права личности исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом од 23.01.2020. године до исплате, а одбијен тужбени захтев за исплату нематеријалне штете преко досуђеног, а до траженог износа за још 100.000,00 динара са законском затезном каматом, као и захтев за исплату материјалне штете на име измакле користи и будуће материјалне штете, у

виду накнаде за рад на седницама управног одбора. Одлучујући о жалбама парничних странака Виши суд у Пожаревцу је пресудом Гж 200/20 (2019) од 12.03.2020. године наведену првостепену пресуду потврдио у одбијајућем делу, док је усвојио жалбу туженог и првостепену пресуду укинуо у усвајајућем делу и делу о трошковима поступка, из разлога што је тужбени захтев непотпун, јер не садржи које право личности тужиоца је повређено. Након тога, у поновном поступку, на рочишту одржаном 12.06.2020. године, тужилац је прецизирао тужбени захтев, тако што је након речи „права личности“ додао „због дискриминације учињене од стране туженог“.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање и постављени тужбени захтев, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца и одлучио позивом на правило о терету доказивања, јер тужилац није доказао да је претрпео нематеријалну штету у виду душевних болова због повреде права личности, односно није пружио доказе о ком праву личности се ради, као ни у чему се огледају болови везани за дискриминацију, колико су трајали и ког интензитета су били, све у смислу члана 228. и 231. ЗПП и члана 155. и 200. ЗОО.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу тужиоца, уз образложење да је штетна радња у вези са узбуњивањем од стране директора тужене учињена 05.07.2016. године, те је до дана подношења тужбе - 31.01.2019. године, протекао субјективни рок од 6 месеци од сазнања за штетну радњу, прописан чланом 23. Закона о заштити узбуњивача, у ком је тужилац могао да поднесе тужбу за накнаду штете у вези са узбуњивањем.

По налажењу Врховног суда основано се ревизијом тужиоца оспорава правилност побијане одлуке другостепеног суда, пре свега због изостале оцене релевантних чињеница од утицаја на одлуку о тужбеном захтеву којим је накнада штете тражена због дискриминације.

Чланом 41. став 1. Закона о забрани дискриминације ("Сл.гласник РС број 22/09 и 52/21) прописано да је да свако ко је повређен дискриминаторским поступањем има право да поднесе тужбу суду. Чланом 43. став 1. тачка 4. истог закона прописано је да се тужбом из члана 41. став 1. овог закона може тражити накнада материјалне и нематеријалне штете.

Тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева. Потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима.

Претходно донетом пресудом Врховног касационог суда Рев-уз 4/2018 од 19.09.2018. године утврђено је да је радњама директора туженог тужиоцу причињена штета, јер је стављен у неповољнији положај, као једини кандидат којег је предложила синдикална организација АСНС, у односу на два кандидата Синдикалне организације Центра за културу, а чињенични и правни разлози тужбе упућују да тужилац у овој парници због исте штетне радње, чије је постојање утврђено у претходно вођеној парници због узбуњивања, тражи накнаду штете због повреде права личности учињене дискриминацијом.

Имајући у виду да је штетна радња од стране директора тужене учињена 05.07.2016. године, да је тужба за накнаду штете проистекле услед

дискриминаторског поступања поднета 31.01.2019. године, односно у оквиру рока прописаног чланом 376. Закона о облигационим односима, а да је другостепени суд тужбу тужиоца одбацио позивом на рок прописан Законом о заштити узбуњивача, то је другостепени суд дужан да код поновног одлучивања о жалби тужиоца против првостепене пресуде поведе рачуна о наведеним чињеницама, а затим донесе закониту и правилну одлуку засновану на одговарајућој примени материјалног права.

Из изнетих разлога, побијано решење је укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, применом члана 165. став 3. ЗПП, јер зависи од коначног исхода парнице.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић